JUNIOR LYCEUMS & SECONDARY SCHOOLS
FINAL EXAMINATIONS 2000
Educational Assessment Unit - Education Division

FORM 5	STORJA TA' MALTA	TIME : 1hr 45min

1.

Fdal importanti fil-Greċja.

1.1 X' insejħulha l-għolja li tidher fl-istampa?

____

1.2 a) Liema hu l-aktar maqdes prominenti li hemm fuq l-għolja?

____

b) Kemm hemm kolonni fuq il-faċċata tal-maqdes?

____

ċ) X' tip ta' kolonni hemm? ______________________

1.3 Għaliex il-Griegi kienu jagħżlu għoljiet bħal ta' l-istampa biex jibnu fuqhom?

____

____

1.4 a) X' tip ta nies iżuru bi ħġarhom postijiet bħal ta' l-istampa?

____

b) Għaliex iżuruhom? ______________________

1.5 Xi ħsarat qed jiġrulhom il-fdalijiet ta' l-istampa?

____

1.6 F'liema belt jinsabu l-fdalijiet ta' l-istampa?

____

1.7 Minbarra fil-Greċja fejn insibu wkoll tempji Griegi?

a) ____________________ b) ____________________

1.8 Kull pajjiż għandu xi fdal jew ieħor li jfakkrek f' ċiviltajiet antiki.

a) Liema hu l-aqwa fdal li nsibu fl-Eġittu?

____

b) Fejn fi Spanja nsibu fdalijiet tal-Mori?

____

ċ) Għala jmorru Kartagni t-turisti?

____

1.9 X' tagħlima tista' tieħu meta tara fdalijiet bħal ta' l-istampa u oħrajn bħal dawk ta' l-Eġittu, eċċ: ____

____

1.10 a) Semmi xi fdal pre-istoriku li għandna f'Malta u li dan ukoll ifakkrek f'ċivilta' kbira antika.

____

b) Ikteb żewġ sentenzi biex turi l-importanza tal-post li għażilt.

____

____

____

____

____

____

____

____

____

(34 marka)

2.

Il-Kappella ta' Ħal Millieri

2.1 Fejn tinsab il-kappella ta' Ħal Millieri?

____

2.2 Ta' liema stil hija l-arkitettura tagħha?

____

2.3 Innota xi ħaġa li tolqtok fl-istampa u kkumenta fuqha.

____

____

____

2.4 X'hemm ġewwa l-kappella li jagħmilha speċjali?

____

2.5 Hal Millieri mhuwiex l-isem tal-kappella biss, imma wkoll ta' dawk l-inħawi.

a) x' taħseb li kien hemm mibnija madwar il-kappella?

____

b) Għaliex dan m' għadux jeżisti?

____

2.6 Hal Millieri huwa eżempju ta' raħal mitluf.

a) X' tifhem b'raħal mitluf? ______________________

____

b) X' iwassal biex post isir "raħal mitluf"?

____

(16 -il marka)

3. X' inhi l-importanza storika ta' dawn li ġejjin. Semmi żewġ punti validi fuq kull waħda.

3.1 L-oqbra tax-Xemxija ______________________________

____

____

3.2 Id-dolmen u l-menhir ______________________________

____

____

3.3 Ħaġar Qim u l-Ġgantija ______________________________

____

____

(12 -il marka)

---

4. Aqra din is-silta u wieġeb għall-mistoqsijiet li ssib dwarha:

"Forsi inti taħseb li għax aħna alleati ta' l-Ingliżi, insejna dawn min huma u min hu Churchill. Għalihom xejn m'hu isbaħ milli jidħku bl-alleati tagħhom.
Churchill? Churchill huwa tip li, jekk ma toqgħodx attent għalih, joħodlok kopek (biċċa flus) mill-but. U Roosevelt? Roosevelt mhux hekk. Huwa jdaħħal idu f' butek u jnizzilha fil-fond għall-muniti akbar."
(Josef Stalin jitkellem ma' komunist ħabib tiegħu M. Djilas, fi żmien il-konferenza ta' Yalta fl- 1945)

4.1 Min huma ż-żewġ politiċi kbar li jsemmi Stalin?
a) ____________________ b) ____________________

4.2 Spjega fi kliemek x'inhi l-attitudni ta' Stalin lejn dawn iż-żewg politiċi.

____

____

____

____

4.3 Skond Stalin, minn min kellek toqgħod l-aktar attent ħalli ma tħallihx jidħak bik?

____

4.4 Minn kliem Stalin jidher biċ-ċar li ma kienx hemm fiduċja bejnu u t-tnejn l-oħra. Għal xiex wassal din in-nuqqas ta' fiduċja?

____

4.5 Stalin jgħid li Churchill joħodlok il-flus mill-but fil-waqt li Roosevelt ifittixlek għall-muniti akbar.
Taħseb li Stalin kellu f'moħħu flus ta' veru? ______________________________
X' kellu f' moħħu eżatt Stalin? ____
____

4.6 Fl-1945 id-dinja, u speċjalment l-Europa, kienet għadha kif għaddiet minn diżastru uman kbir.
X'kien dan id-diżastru? ____

4.7 Għaliex taħseb li politikament Stalin kien jaqbel ma' Djilas?
____

4.8 Stalin kien jikkontrolla lir-Russja u l-Unjoni Sovjetika. Aktar tard beda jikkontrolla wkoll xi pajjizi Ewropej.
Semmi tnejn minn dawn il-pajjiżi.
a) ________________________ b) ______________________

(20 marka)

---

5. Agħżel waħda u wieġeb fit-tul forma ta' komponiment.

5.1 a) X' kienu r-rivoluzzjonijiet li ġraw fl-Ewropa fl-1989?
b) X' kien is-sinifikat tagħhom?
ċ) Għaliex inqisuhom il-bidu ta' era ġdida?

5.2 Il-Palestina, Ċipru u l-qagħda fl-Algerija huma sfidi għal dawk li jixtiequ l-paċi.
a) X' inhi l-qagħda f'dawn il-postijiet?
b) Għaliex qed tirriżulta fi tbatija għan-nies?
ċ) X' jista' jsir?

5.3 Il-ħitan tas-sejjieħ, il-giren, l-għorof, id-duri, l-irziezet u l-barumbari jsebbħu l-kampanja tagħna.
a) Għaliex dawn huma parti integrali mill-wirt Malti?
b) Agħti xi tagħrif dwar tnejn minnhom.
ċ) Xi ħsara qed tiġrilhom u x' jista' jsir biex dan il-wirt ma jintilifx?

5.4 a) Semmi sitt fdalijiet tal-Punici u/jew tar-Rumani li nsibu fil-gżejjer Maltin.
b) Agħti tagħrif storiku dwar tnejn minn dawn il-postijiet.
ċ) X' tissuġġerixxi biex dawn il-postijiet ikunu miżmumin aħjar u jsiru magħrufa aktar.

(18 -il marka)